

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr., negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.

Hirdetmények jutányosan számíttatnak. — Nyilttéri közlemény soronként 30 kr.

Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség: V., Klapka-útea 162.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal: III. Jókai-útea 186. Telefon sz. 81
hová az előfizetések, hirdetmények és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Holtidényi elmélgedések.

Igy nyáron elvonnulnak a honatyák, a hivatalos politikusok elhallgatnak, — hadd szólaljon meg e szünetben a műkedvelő, hiszen az már rendes dolog, hogy mikor a fülemüle elhallgat, megszólalnak a verebek.

Nincs ellene semmi kifogásom, ha az én eszemjárását a hivatalos politikusok lenézik s verébpolitikának mondják. De, ha ez a veréb értékes gabonaszemet mutatna fel s felhasználják — annak már igazán örülnék.

*

Sokan soknak is találják a már meghozott törvényt, — különösen a jogászok, — én nagyon kevésnek tartom; mert hiányzik belőle két igen fontos tárgy feldolgozása.

Persze, a fejlődő élet követelése ellentmond az én „két” számomnak, ámde én erre a kettőre helyezek súlyt kiválóan.

1-ször: Nincs törvény, mely a fekvő vagyon szerzéséhez hozzákötne a magyar állampolgárjog előleges megszerzését.

A ki nem gondolkodik s nem lát előbbre a cipője orránál, talán kicsinyli a dolgot, pedig már a mai tényleges állapot is óvatosságot ajánl.

A kié a föld, azé az ország s hogy idegeneké legyen országunk, ezt egy magyar ember sem akarhatja.

Nem áll rendelkezésemre statisztikai kimutatás, de az kétséget sem szenved,

hogy hazánknak igen jelentékeny része már is idegen kézben van, csak mint példát említem: fürdők (Szliács), bányák (Oravicza), gyönyörű uradalmak idegennek gyümölcsöznek s ha így halad a magyar középosztály (gentry) tönkrejutása, mágnásaink könyelműsége, — egyszer csak azt veszszük észre, hogy a magyar idegen saját hazájában. Hogy ez be ne következhessek, törvénynyel kell meggátolni.

A törvényt rendesen a szükség teremti.

1848 előtt nem volt ilyen törvényre szükség, 1848-ban el volt a nemzet másféle bajával foglalva, újabb alkotmányos életünkben pedig annyi volt a tenni, alkotni való, hogy nem csoda, ha e különben rendkívül fontos kérdés még nem került napirendre; most azonban, midőn Ausztria ellenszenvé belekergethet bennünket az önálló vámtérületbe s így majdnem bizonyos, hogy az eddig magyarvevőtől élt osztrák gyárosok átteszik telepüket hozzánk csoportosan, a mint ezt egy osztrák gyáros magára vonatkozólag egész őszintén kijelentette nekem: akkor igazán jó lenne, ha az átvőben nemcsak tőkepenzest, hanem honpolgárt is nyernénk.

Igaz, hogy ezt a honpolgárságot épen úgy el is lehetne vetni, mint a miként az illető felvette, de az egyszer felvett olyan könnyedén eldobni nem szokás.

És, ha már az illetőt egy élet pénzérdeke hozzánk csatolná — itt is tartaná az halálig s az apa sírdombja itt tartaná

a gyermeket, a ki itt nevelkedvén, már nem szinleg, nem érdekből, de a megszokás folytán is tényleg jó fia is lenne hazánknak.

Sok érvet hozhatnék fel a mellett, hogy a fekvő vagyon bírását a megszerzett állampolgárság bírásához kellene csatolni, de ebben a melegben csak röviden szólok, gondolkodjanak rajta, akik érdemesnek vélik, csak politikusaink el ne aludjanak rajta.

2-ször: Nincs törvény, mely a haza elleni vétkeket részletezné és minden egyes vétkekre megszabná a megérdemelt büntetést.

Igen szomorú dolog, de e téren is fenforog az intézkedés szüksége.

Ma azt halljuk, hogy itt letépték a magyar zászlót, ott a haza egysége ellen lázítanak, amonnan külföldi lapokat árasztanak el vérlázító hazugságokkal stb. s ráadásul halljuk azt is, hogy pozitív törvény hiányában az illetőket felmentették s ezzel mintegy lovat adtak alájuk.

Tiszteletjük minden ember anyanyelvét, nemzetiségét, de az államának még szidalmaztatásában is súlyos vétkeket kell látnunk, a melyet nemcsak fogsággal, hanem főleg — jótékony célra fordítandó — jelentékeny pénzbüntetéssel is szükséges volna sújtani, a mely jószág veszteségig fokozódhatnék.

És e tekintetben én nem bízsozeget állapítok meg, hanem a vagyon bizonyos hányadrészét tűzném ki büntetési összegül.

A KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZAJA

Petőfi utolsó perceiről.

— Egy szemtanú elbeszélése. —

Ma van ép 49 esztendeje, hogy a szabadságharcz lánglelkű Tyrtaeusa Segesvárnál elesett. Eltűnt, mint valami mithoszi alak. A véres nap eseményei föl vannak már derítve szemtanúk elbeszélései alapján. Emlékezzünk meg mi is a gyászos napról.

Petőfi utolsó perceiről ezeket beszéli egy szemtanú s minthogy ez előadás nem nagyon ismeretes, a mai évfordulóra alkalomszerűnek tartjuk föllevenítését az „1848—49. Történelmi Lapok”-ból:

Mintegy 10 órakor d. e. kezdődött meg a muszkák elleni harcza Bem apónak, ki 2000 székeleylyel támadott meg 8—10,000 főből álló muszka tábor; a harc délután 2—3 óráig tartott, a 12,000-re emelkedett, szekeren hozott muszkákkal. Este felé a fehér egyházi szőlő vagy gyümölcsös domb ágyúai mellől azt rendel Bem fülem hallattára Zeyk Domokos Gulapppernek, hogy szaladjon a balról fekvő erdőbe, nézze meg, miért hallgatott el az erdőben a tüzelés. Zeyk elindult. Én azon parancsot kaptam, hogy menjek hátra s a muni-cziós szekerekről hányassam le a bort, pálinkát stb. Lovam sarkantyúba vettem, hátrafelé

vágtatok, miközben a fehér-egyházi útonállók által kirabolt serfőző udvarán egy zöld szekérben találok ülve Petőfit s kérdé tőlem, hogy hová szaladok. Elmondtam rendelemem, hogy a bort a földre öntetem. Előveszi Petőfi kulacsát s arra kért, hogy töltsen meg azt, hoznék neki egy kis bort. Én a kulacsot egyik kezembe tartva, tovább vágtattam s kulacsal kezemben, próbáltam a serház mellé felállított három padból, egy kis cseber vízből, tán három orvosból álló kórháznál a szükséges rendet felállítani. A sebesültek oly nagy mérvben tódultak az orvosokra, hogy egy se működhetett. Egyik is, másik is kiabált: „Orvos Úr! az én sebemet kösse be, az én vérem állítsa meg.” Ily toladok ellen erőszakot kellett volna használnom, ha a Petőfi kulacsa nincs kezemben. Még is készítettem egy négyszögöt s csak annak volt szabad orvos elébe lépni, kit maga az orvos a négyszögön keresztül hívott be a körbe a műtételre. Megtöltve a kulacsot, híven vittem vissza Petőfőhez a zöld fedél alá.

Alig tíz perczre rá megtörtént az ellenség kirohanása s érte Petőfit a végzet. Az utolsó korty bort én nyújtam nekie és aztán Bem apóhoz siettem. De az előttem elküldött Zeyk sohase tért többé vissza.

Midőn a muszkák kirohantak, Bem apó a szekerehez ment, onnan tán földabroszait kiveendő. Mi csak azt láttuk, hogy az öregot

hat kozák körülvette, de nem bántotta; mire mi védelmére siettünk, a kozákok elszaladtak. Mikor már általános lett a futás, az öreg Bem minket menekülőket követve, százszor is mormogta: „Hurun, hurun, hurun”. Mikor mutattuk, hogy mi nem a minket üldöző kozákoktól szaladunk, hanem az elibünk kerülő 2000 muszka elől, oda sem akart nézni.

Az öreg apó előtt szaladva, láttuk, hogy fenn az oldalon egy magyar futárt beér hat kozák, kik őt rendre támadták. Ki elhullott, ki sebet kapva, ki nem merve támadni a magyar vitézt, visszatért. Rövid időre üldözbe veszi magyarunkat 16—18 számból álló csapat, meg egy kozák. Ezt látva mellettem szaladó bajtársam, elkáromkodja magát, mutatva, hogy: „Ni az a huncutz, azt hiszi, hogy 18 nem elég annak az egy magyarunk legyőzésére”. Midőn a kozákok magyarunkat beérték, láttuk, hogy nagy lovával magasán állott s alatta a mély útban álltak a kozákok. Csakhamar magyarunk leborul, nem tudhattuk a nagy távolság miatt, hogy — Petőfi volt.

Hónapok mulva, mint menekvőt, meglátogatott egy testvérem, ki némely muszka tiszt magaviseletét megdicsérendő, elbeszélte azt, hogy magok a muszka tisztok, a segevári ütközetnél látva azt, hogy egy magyar mily vitézül menekült meg hat kozáktól s látva, hogy egy nagyobb csapat kozák üldözi, rendeletet küldöttek egy embertől, hogy

A férges gyümölcsöt is megvetjük, a rothadtól pedig undorral fordulunk el s hogy a többi is el ne rothaszsa, ki szoktuk dobni.

Tegyünk így azzal az emberrel is, a kiből a hazaszeretet elrothadt . . .

Hazánk épsege követeli ezt tőlünk s ki tudja, ha egy-két rothadt tagot kidobát a törvény, — vajon nem szűnik-e meg a rothadás végképen?

Adja isten, hogy a haza ellen vétők ellen szigorú törvények hozassanak s a végleges javulás állapotát idézzék elő.

Közyülés.

Kecskemét th. város törvényhatósági bizottságának 1898. évi július hó 29. napján tartott üléséről.

1. Kada Elek polgármester az ülést megnyitván, a közigazgatás június havi állapotáról jelentést tett, melyet a közyülés tudomásul vett s Nagy Imre b. tag felszólalása után elhatározta a péküzletek havonkénti megvizsgálását.

2. A villamos világítás berendezése és a villamos erő használata tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyásáról szóló belügyminiszteri rendelet kihirdetettvén, végrehajtás végett a tanácsnak kiadott.

3. A belügyminiszter a közyülésnek az 5-ik és 6-ik gyógyszer-tár felállítására iránti határozatát nem hagyta jóvá s kijelentette, hogy az 5-ik gyógyszer-tár felállításának eldöntését magának tartja fent. A közyülés annak kijelentésével, hogy az új gyógyszer-tár felállítására iránt eddig intézkednie egyáltalán nem lehetett, az 5-ik gyógyszer-tár felállításának, a városi közönség részére leendő engedélyezése iránt, a belügyminiszterhez újabb feliratot intéz.

4. A kecskeméti főreáliskolánál a város által alapított 30 frtos ösztöndíj, Nyirády Ferencz VII. oszt. tanulónak, a 20 frtos ösztöndíj pedig Willer József IV-ik oszt. tanulónak adatott ki.

5. A kecskeméti ev. ref. főgimnáziumnál alapított 30 frtos ösztöndíj Kovács Lajos VIII. oszt. tanulónak adatott ki.

6. A róm. kath. főgimnáziumnál alapított 30 frtos ösztöndíj Földi József VII. oszt. tanuló k. r. n. p.-nak adatott ki.

7. Szalai József hivatalosolga 343 frt 30 kr. végkielégítést kapott, a 15 frt előleges tartozás levonásával.

8. Tárnok József th. mérnök azon kérelmének, hogy állami szolgálata a nyugdíjnal beszámíttassék, hely adatott, oly feltétel alatt, ha legalább is 10 évig lesz a város szolgálatában.

9. Özv. Baky Péterné 325 frt végkielégítést kapott, 43 frt nyugdíj, belépési tartozás levonásával, kegydíj iránti kérelmével elutasított.

10. Özv. Szakáts Istvánné eddig élvezett kegydíja, újabb 5 évre meghosszabbított.

11. Muraközi Lászlót, 30 évi szolgálata elismerésül, a fizetésképp élvezett 400 frt értékű lakás élvezetében még egy évre meghagyta a közyülés. A házgondnoki állás betöltése a tanácsra bízott. A közyülés utasította a tanácsot, hogy ha a budapesti házra alkalmas vevő jelentkezne, azzal az eladásra nézve becsátkozzék tárgyalásba.

12. A szikrai szőlőtermés biztosítása akként határozottat el, hogy a költségjegyzékbe felvett bruttójövedelemnek 5% a az esetleges károsodás pótlására mindenkor levonandó és gyümölcsözőleg elhelyezendő.

13. A haszonbérlettől Kósa Antal felmentett.

14. Az 5-ik tized 112. szám alatti Quirinyi-féle ház 6550 frtért való eladása, jóváhagyatott.

15. Az államilag segélyezett polgári iskola építését — Papp és Sima, — Ronai János, — Laczi, Prikkel, Szekeres, — Lévai Antal, — Selick-gyár — kapták meg.

16. Sztankay Antalnak képesítése megszerzésére újabb egy év engedélyeztetett.

17. Stringovits Gyula fogalmazó véglegesített.

Iskoláink értesítői.

I.

Előtűnk fekszenek a kecskeméti iskolák értesítői egy nagy és nemzeties kulturumunka ékesszóló tanúságai. Edes mindnyájunkat érdekel, hogy mit csináltak a művelődés e köhóban melyekben a jövő emberanyaga kapott erősítő szellemi táplálékot, élesztette hazafias lelkét. Tartunk rövid szemlést é beszámolókat felett, lapunk feladataihoz tartozván az éber örködés a közügyek ily fontos mozzanata fölött. És kezdjük a sort, régi szokás s a nőket megillető elsőseg szerint:

az államilag segélyezett polgári és elemi leányiskola 23-ik értesítőjével, melyet Pásthly Károly igazgató szerkesztett kiűnően.

Az 1897—98. iskolai évben az a változás történt a tantestületben, hogy Mihailich Ida, polg. leányiskolai segéd-tanítónő, megrongált egészségi állapota miatt, mindjárt szeptemberben szabadságot kért, csakhamar ezután pedig nyugdíjaztatásáért is folyamodott. A budapesti állami polg. iskolai tanítónő-képezde igazgatója Schmidt Jenny okleveles polgári iskolai tanítónő, a nevezett intézet egyik legkiválóbb végzett növendékét ajánlotta. Schmidt Jenny k. a. októberben kezdte meg működését az iskolánál s a közoktatásügyi miniszter ápril 3-án véglegesen is kinevezte. A nyugdíjazott Mihailich Ida tanítónőtől, ki 15 éven át mindenkor lankadatlan buzgalommal tanított, nov. 11-én búcsúzott el a tantestület, átnyújtván neki emlékül Arany János illusztrált és diszkötésű balladát.

Tanított az igazgatón kívül a polgári iskolában öt tanítónő s két tanító, az elemi iskolában négy tanítónő s együttesen 6 hitoktató.

A polgári leányiskolában összesen 234-en iratkoztak be, az elemi iskolába pedig 196-an.

A tanévben két iskolai ünnepélyt tartottak. Az elsőn, 1897 decz. 19-én, O Felső-gének, apostoli királyunknak azon nagy jelentőségű elhatározását ünnepelték. — melylyel történelmünk 10 kiváló alakját szoborművekben megörökíttetni rendelte. A remek ünnepi beszéd, melyet az igazgató tartott, egész terjedelmében közli az értesítő, a másik ünnep emelkedett szónoklatával együtt. A második ünnepély 1898 márcz. 25-én volt és ezen az 1848. évi törvények és események emlékét ünnepelték.

Az intézetnek megfelelő terme nem lévén, az ünnepekre, sajnós, a szülőket nem hiv-

azon vitéz magyart a 18 tagból álló csapat élve hozza el. De a parancs későn ért rendeltetési helyére, a magyar már halva volt.

Matskásy Antal.

R ö g t ö n z é s .

— Névnap történet. —

Elmeséli: Nagyné Szűcs Rebeka.

Nevenapját tartotta Tinódy Sándor bátyánk, a ki messze földön híres volt pinczéről és vendégszeretetről s hozzá még: Mezőholdasnak érdemeiben dús főkapitánya is.

En mint Tinódy bátyámnak testi-leiki jóbarátja, ügyvéd és a helybeli „Karikás” szerkesztője, természetes, hogy meghívtam erre a lakomára. A mit nagy nehezen, egy szóra el is fogadtam.

Megérkezésemkor már egész csoport diszes közönség volt a teremben. Ott láttam városunk előkelő kapacitáit, u. m.: a papot, kántort, tanítót, jegyzőt, postamestert, stb.

A vacsora vége felé szokás szerint megérd a jó kedv, mindenki elemében volt, kocintgattunk, éltettük egyiket is, másikat is.

En jó magam, éppen az örökké vig Manó bácsi mellé jutottam, a ki 60 éve daczára, még mindig fiatal embernek képzelet magát s minden szép leányba, menyecskébe beleszeret. De a mi legfőbb, szörnyen szereti, ha okos

embernek tartják, de emellett mégis poéta hajlamaira legbüszkébb, mi okból igen gyakran kapok tőle közlés végett verseket, a melyeken majd agyon csüröm-csavarom az eszemet, hogy valamiképp helyrehozzam, hanem azért tüntetés képpen csillaggal rendesen alájegyzem, hogy: *Mutatvány a szerző legújabb verseiből.

— Van-e most valami új vers? mondék beszédközben Manó bátyámnak.

— Van biz ügyvéd úr! és utánozhatatlan fűnséggel kabátjának belső zsebéből egy negyed ív papírost húzza ki, leereszkedő hangon mondá: — Olvassa fel, doktorkám.

És én átvettem a verselményt, felhívtam rá a jelenlevők figyelmét.

— Halljuk! halljuk! kiáltának mindenfelől s én olvasni kezdtem a következőképpen:

Óh ne sóhajt, én kedvesem,
Sóhajtásod úgy fáj nekem,
Mert minden sóhajtásodban,
Kebelednek panasz a van.

Soh'se adtam reá okot,
Hogy szerelmem elátkozod,
Hogyha szomorúnak látalak téged,
Engem is a bánat éget.

Soh'se búslj, én gyémántom,
Hisz te vagy egész világom,
Hogyha nem volnál én szerelmem,
Nem kék a világ én nekem!

S az utolsó sor elhangzásánál többen poharat vettek, ittak, hogy ne szólhassanak,

mások meg mindenáron azon voltak, hogy kaczagásukat elfojtsák.

— No hát, se kukk, se bakk? Szólat fel Manó bácsi.

— Hát ez bizony vers, de kissé nyers, — vágott vissza a jegyző, ki titokban szintén verseket farag.

— Úgy van, mondták néhányan, nagyon nyers.

Volt köztük egy pár, a ki tudta, hogy nem is maga írja a verseit, hanem azzal a fájós lábú ügyvédjelölttel, a ki az ideit telet is egy rongyos könyököű überezgiberben húzta ki, a kivel Manó bácsi sülvé-főve együtt van. Másik meg azt tudta, hogy czérnaszállal mérnek ki minden sort és mégis hosszabb egyik, mint a másik.

— Hát maga mit szól, doktorkám? — fordult hozzám nézni jóreményességgel az öreg.

— Azt mondom, kedves bátyám, hogy a mi jó lenne, az nem új, a mi pedig új lenne, az nem jó!

Örütem, hogy egyszer már megmondhattam az igazat én is, abban a reményben, hátha megszabadulok a sok rosz vers javítgatásától.

— No hát irjanak maguk jobbat! — csattant fel Manó bátyánk, zsebre tevő az új verset.

— Irunk is, — hangzott néhány hang.

— No hát írjunk urak, mutassuk meg,

hatták meg, mert akkor a növendékek szorultak volna ki.

Június 8-án külön vonaton rándult ki az iskola Szikra-Alpárra, Kecskemét határának egyik legszebb részére, hogy ott a növendékek a természet szépségében gyönyörköd-hessenek és az Isten adta szabad levegőn kellemes napot tölthessenek. A kirándulásnak gyönyörű szép idő kedvezett.

A növendékek a jótékonyagot az egész éven át gyakorolták. Minden osztályban volt ez évben is egy-egy persely. Az előző évi hasonló gyűjtésekből a múlt tanév végén, a Mária Dorothea-Egyesület részére tett 50 frtos alapítvány kiűzetése után, maradt még 37 frt 67 kr., mely az időközi kamatokkal és az ideai gyűjtéssel együtt 56 frt 31 kr-ra szaporodott. Ez összegből 25 frt a helybeli Rongyos Egyesületnek, 25 frt pedig a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületnek adatott; 6 frt 31 kr. a takarékpénztárban van.

Azon ajándékok közül, melyekben az iskola a lefolyt tanévben részesült, kiemelendő Horváth Döme ny. kir. táblai tanácselnöké, ki az „Olcso könyvtár” 70 füzetét ajándékozta az ifjúsági könyvtárnak; majd ismét Sántha Károly költeményeit adta 18 példányban. Ez utóbbiakat ajándékkönyvekkül osztották ki az év végén.

Az ifjúsági önképző-kör ebben az évben is működött, a III. és IV. oszt. növendékekkel. Elnöke volt Fülöp Juliska, a magyar nyelv és irodalom tanítónője.

A tagok szavalásban, szép olvasásban, írásbeli dolgozatok készítésében, mindezek megírásában gyakorolták magokat díszre.

Versenyszaválást kettőt rendezett a kör: az egyiket febr. 6-án, a másikat május 22-én. A versenydarab az elsőn Petőfi Sándor „Jövendő” című költeménye volt. A bírálatra felkért tantestület az első díjat Mészáros Etelka III. oszt. növendéknek, a másodikat pedig Fr. Kiss Teréz IV. oszt. növendéknek ítélte.

A 2-ik versenyszaválás versenydarabja Arany János „A méh románcza” című költeménye volt. Az első díjat Makay Mari IV. oszt. növ., a másodikat pedig Pócsy Ella IV. oszt. növ. kapta.

Tóth Emilia k. a., ki az I. és II. osztályokban a szépírást is tanítja, tanítványival versírói versenyt rendezett. A versenyben 16 növendék vett részt. Az első díjra Oláh Ilona II. o. növ., a másodikra pedig Kerekes Mariska I. A) o. növ. találtatott érdemesnek.

Az ifjúsági könyvtár vagyonából most 92 frt 29 kr. a takarékpénztárban kamatozik. A könyveket mindig a magyar nyelv és irodalom tanítónője osztotta ki a jelentkező növendékeknek koruk, értelmi fejlettségük és folyó iskolai tanulmányaikhoz képest.

A tanári könyvtár szépen gyarapszik. Általában leányiskoláink vezetéséről és tanításmódjáról, fegyelmi és valláserkölcsi állapotáról csak dicséretet mondhatunk. Ezt nyilatkoztatta ki Tóth József kir. tanácsos és tanfelügyelő úr is, ki e tanévben többször meglátogatta az iskolát.

A polgári iskolai osztályokban a lefolyt tanévben is csak délelőtti tanítás volt (kivéve a hétfői napot), az elemi iskolákban pedig hetenkint 3 délután volt szünidő.

Említsük meg még, hogy a női kézimunka milyen tért foglalt el az iskolában. A polgári leányiskola növendékei összesen 1685 drb munkát és mintaszalagot készítettek s a közölt részletes kimutatás meggyőzhet mindenkit, hogy ott nem csupán a szemnek, hanem gyakorlati céllal dolgoztatják a növendékeket. A feldolgozott anyag értéke 792 frt 53 krt tett ki. Az elemi osztályokban szintén rendszeres tanítást a női kézimunka. Összesen 249 drb könnyebb munkát készítettek a leánykák.

Végezzük ismertetésünket egy biztató reménnyel. Kecskemét th. város közgyűlése a leányiskola új épületének tervét elfogadta és a rá szükséges költséget megszavazta; az épülettervet a közoktatásügyi és kereskedelmiügyi miniszterium is helybenhagyta. Mi sem állott volna tehát útjában annak, hogy az építkezés ápril elején megkezdessék, ha időközben a közoktatásügyi miniszterium és a város között megállapodás nem jön létre egy tanítói árvaaháznak Kecskeméten leendő felállítására iránt, melyhez a téglát a város adja. Így téglahiány miatt a közgyűlés az új iskola építésének megkezdését f. évi augusztusra halasztotta.

Az időjósítás mestersége.

Minden időben kedvelt foglalkozás volt az időjárás, a kalendárium csinálás mestersége, ma is kontárokodik abban boldog, boldogtalan.

Egy régi jó öreg úr minden március végén bosszankodással dobta ki ebédlője ablakán a mártonnapi lúd melleslőjét, mivelhogy fölsütötte őt az időjárás előre való meghatá-

rozásában, — de azért évről évre, minden istenadta Márton napkor (nov. 11.) asztalán pompázott a szépen sült lúd, mint valami áldozati bárány, hogy annak tőretlen mellcsontjáról leolvassa, mennyi hó lesz a legközelebbi télen.

A magyar parasztnak meg épen háziipara télen az időjósítás.

Ha Szent Mihály éjszakáján délfelől fúj a szél, azt tartja hogy hosszú lesz az ősz. Ha soká szól a pacirta, éjszának hűz a vadlúd, messze meg a fagy. Disznóölő Tamásnap (decz. 21.) körül mint valami ós-római béliós, úgy vizsgálja pörkölt sertése máját a gazda, és ha nagyok nézi, nem azt jövendőli, hogy sok májas hurka telik belőle, hanem hogy csikorgó idő lesz karácsonyra s bőven hull majd az erősség; de ha fekete a karácsony, fehér lesz a husvét.

Folyik ezután a disznótör, még a káposztába is túró kerül, már t. i. disznóórmány, jön a bőved este (decz. 31.), mind megannyi kedélyes fogyasztó alkalmatlósága az áldott ujborknak, melyben még nota is van, sőt banknóta, ha jó volt a szüret. Mire pedig a Vinczejan (jan. 22.) földerül, keményen lesik, megsordul-e az ereszt? mert

Ha csurog a Vincze,
Föltelik a pinze

már t. i. borral a jövő szüretre. Pál fordulásakor (jan. 25.) meg előjön barlangjából a medve és ha zord időt ér, nem tér oda vissza. mert már jobb napok bekövetkezését várja: de azt is tartják,

Ha Pál fordul köddel,
Hull az ember döggel.

Ha Gyertyaszentelőkor (febr. 2.) kísüt a nap, olyan hidegek várhatók, hogy beordít az ablakon a farkas. Zsuzsána napján (febr. 10.) megszólal a pacirta, Mátyáskor megtörök a jég, — de ha nem talál a Mátyás, akkor még csinál. Gergely (márcz. 12.) is megrázza még olykor a szakálát, de az ő hava már csak szeplő ellen való javas szer, ha megaszalják; ha véletlenül sok is lenne az majd kihordja Sándor, József (márcz. 18, 19.) általában, — ellenben a Benedek (márcz. 21.) szakkal hoz már meleget.

Ki is győznie mind felsorolni a közmondásokat, példabeszédeket, szólás módokat, a melyek közzsájon forognak és köziedelem szerint generalis kulesokul szolgálnak az időjárás meghatározásában. Elterjedt használatuk is csak azt igazolja, hogy nem egészen unalmas dolog az időről beszélni, mint a

hogy mink is tudunk valamit, — mondám én, — de kikötöm, hogy mindenki egy itt jelenlevő egyénhez írjon verset és hogy az a pillanat szüleménye legyen.

— Helyes, — szólalt fel a jegyző, — halljuk a tervet, nehogy valakire két vers jusson, én magamhoz írok és a házigazdához.

— Én meg a tiszteletes úrhoz, — szólalt fel a kántor.

— Én meg a postafőnökhöz, — mondá a házigazda.

— Én meg a mérnök úrhoz, — állott fel a tiszteletes úr.

A tanító a nyilvántartóhoz pártolt, míg a segédjegyző Manó bácsihoz és versíró kollégájához s én a városi pénztárnokhoz. Manó bácsi, a ki nem sokat várt ez új dalnokversenytől, az asszonyokkal diskurált, kik udvariasságból az ő pártján voltak.

Negyedóra mulva legelsőnek a segédjegyző állott fel, hogy felolvassa magáét, a versíró Nyilasi-hoz és az öreg Goth-hoz, így jellemezve őket:

Összeteszik, a mijők van,
És kiadják egy bús dalban,
Melyben érelem, rim tarka,
Mint a kakadúnak farka.

— Éljen! — rivalgá a társaság a négy strófás rögtönzésre, csak Manó bácsi fetrengett szólanul a helyén. Azután a saját magára szavazó jegyző állt fel, mondván:

Szegény vagyok, de megnyugtát,
Hogy hazámért éltem.
Kopár sir takarjon be bár.
Nevemet nem féltem!

Azután a házigazdához fordult s köszöntőjére éljenzés hangzott szünni nem akarólag.

Most a kántor állott fel:

Sok papot láttam életemben,
De ilyen nincs, mint az én papom,
A kinek dicsőítésére,
Lantomat most kézbe kapom.

Küzdött hazánkért negyennyolcban,
Puskát löttek ki kezéből,
Mégis a kormánypárt éltetése,
Hangzik nem egyszer szívéből.

Uram, magyaroknak istene,
Gyurd e papnak szívé újra,
Hogy ne kántáljon más párttól,
Hauem a notánkkat fújja!

No lett erre hadd el hadd, mert a tiszteletes úr kormánypárti lévén és maga egyedül a társaságban, nagyon tetezett a többségnek, hogy ilyen simán a szemére lobbantott a kántor.

Azután a házigazda állt fel a postames-terhez írott versével.

Erre is hangos éljen volt a válasz és ittunk is rá egyet, aztán a tiszteletes úr kezdte:

A görbéről hogy lesz egyenes,
A mestere Dekány Mihály,

A ki láncot hűz, zászlót tart,
Ő mondja, ezt tedd, ide állj! stb.

Ezután a tanító állt fel, a nyilvántartóhoz írott versével, melyben ez volt a legtalálób:

Egy van csak, miért fáj szívem,
Miért szomorú a dalom,
Mért nem házasodik és mért tartja,
Fogva a világ fájdalom?

— Éljen! Éljen! — és erre megint ittunk, még a postames-ter-kisasszonyok is fenéki üritették a poharukat, mert a nyilvántartó úr agglégényi lévén sők pedig az élet tavaszán túl levő hajadonok.

Most én következtem, a pénztárnokhoz, Csáky Mórhoz írott versemmel, melynek ez volt a pointe-ja:

Hiszem az Isten, hogy sokáig,
A pénztárban csak ő tesz vesz,
S a Mór helyett, a ki hű volt,
A mig ő él, már más nem lesz!

— Úgy van! úgy van! Éljen! — hangzott minden felől és nyomban rá a szomszéd szobában vig csárdást kezdett zongorázni a bájos házi kisasszony, mire kitört a jókedv mindenkiből. Még Manó bácsi is tánczra kerekedett és mi fiatalok kivilágos-kiviradig jártuk a tánczot. A kik ott voltunk, mindig kellemesen emlékszünk vissza arra az estére, a mikor olyan véletlenül megrugott bennünket a pegazus.

„Művelt társalgó” megjegyzi, mert a légköri tűnemények vizsgálata mindig vonzó erővel bilincselte le az ember gondolkozó tehetségét; mert sűrűn van alkalma átéreznie, hogy nemcsak a kedélyhangulat, hanem az egészség, a zseb tartalma, sőt sok esetben az ember eszejárása, még élete is az időjárás szeszélyeitől függ.

Úgy tekinthetjük a nép ajkán forgó időjósoltokat, mint tisztas hagyományt, mit századok tapasztalása igazolt és szentesített és ebből az a hiedelem épült föl, hogy időjárásnak évről évre szabályos egymástutánban kell beköszöntenie s ez alapon jogosultnak érzi magát minden lélek arra, hogy kifakadjon, ha a hideg és meleg, nedvesség és aszály, csöndes idő és szél olyan mértékben lép föl, a minőt az ember nem várt, nem óhajtott. Holott épen a százados följegyzések igazolják, hogy olyan az időjárás, mint a szeszélyes hölgy, mosolygását vagy duzzogó zsörtölődését előre biztosan kiszámítani csak úgy nem lehet, mint a kigy az ellene való föllebezés nem használ.

Az a jövendölés október 28-ról már azonban csalhatatlan, hogy

Elérkezett Simon—Judas
Jaj te neked póre gunyás

valamint az, hogy „András nem olyan ember mint más” mert az 6 napja (nov. 30.) után akár honnan fúj a szél, hideg az; de kivált ha „Vak-Tamás” (éjszakkélet) felől csavarodik, vagy az „anyjáról fúj” (északnyugatról), veszedelmes még kánikulában is. Jelentős mosolygással verte a habot borbélyom és e kérdésre, hogy minek örvendezik a mája?, az volt a kész felelete, hogy jó kis szél volt tegnap, hozott neki 7 frtot, mert ugyanannyi fogat mozgatott ki a helyéből. Az 6 hét mosolygása ugyanannyi más halandóra nézve fájdalomt jelentett, — rendez is az idő szeszélye egynek vigjátékot, a másiknak szomorút.

Az időjárás följegyzések nagy száma világos tanúság a felől, mi mélyen érzi át függőségét a légköri tűneményekkel szemben az ember; a tökérvése pedig, hogy a természet erőt uralma alá hajlítja, az idő járásával szemben alig képes több sikert fölmutatni, mint hogy a multakról következtet a jövőre és ezen alapon kvalifikálja magát időjósá. Ez a végy teremtette meg a légtűneményekkel foglalkozó tudományt, a meteorológiát, mely gyermekkorában ép oly bohokás módon ügykezett céljához jutni, mint a csillagvizsgálás, mely a csillagjósolás (astrologia) posványába tévedt s az égi testek találkozásából, szokatlanabb megjelenéséből akarta úgy az egyes ember, mint a népek sorsát megjövendölni.

Az időjósolás reczipéinek egyike az az állítás is, hogy a 9-czel végződő évszámok szigorú telet hoznak, pl. 1809, 1819, 1829, 1839, 1849, 1879. Meglepte azonban a gondolkodókat, kik a számokban igazságot keresnek, a következtetésnek látszó sorrend, — noha az 1859, 1869, 1889 évek kivételesen enyhe telet adtak. De figyelembe veendő az, hogy minden telnek ketős az évszáma; vagy a 8-sban kezdődött, vagy a 10-esben végez és így rugalmas voltánál fogvált nem alkalmas oly módon a statisztikai összehasonlításra, mint a tavasz, nyár, ősz, a mely évszakok leforgása egy és ugyanazon számjelzés alatt megy végre.

Renuv ellenben a 40 évnvi időszakot jelölte ki olyanul, mely a szigorú telek megjelenésé idejét egymástól elválasztja. Ezen az alapon az 1870-iki telet, mely hazánkban esetleg épen nem volt erős, az 1830-iki és az 1790-iki pogány telek vissza fordulása esetül nézte. Ellent mondott pedig a 40-es ciklusnak az 1879-iki és az 1890-iki tél, melynek elsője a vártnál 31 évvel, másika ellenben 20-szal előbb jelent meg.

Leghamarabb megbotlik az időjósóló, ha az egész Földre vagy csak annak egyes nagyobb részeire is időt vagy épen évszakot akar előre meghatározni; mert kimutatta Dove, hogy a Föld egyik részén megfigyelt meleg bizonyos fokig visszapótlódik ellentett részén és ekép a kiegyenlítőds rendszerre az uralkodó. Sok is erre a megfigyelt eset, kivált mióta Éjszakamerikában

és Szibériában légtűnnettani állomások szerveztek és tudósításaikat közzé teszik.

Földről már 1816-ban, hogy míg Nyugoteurópára a szük termés inséget hozott, ugyanekkor Keleteurópa dúsan aratott. Földrészünkhöz 1829 ben emlékeztetéssel tették a telet a tartós északi szelek, de ugyanakkor Szibériában és Éjszakamerikában szokatlanul enyhe idő járt; az 1843-iki tél ellenben nagyon hideg volt ott, túlságos meleg nálunk. Igen szigorú volt 1872—3-ban a tél Éjszakamerikában, nálunk pedig annyira enyhe, hogy karácsonykor is volt szabadban nyíló virág.

Petermann E. Reinhard meteorologus az 1898. év időjárását az 1775—1897. évek tanulságából törekedett előre meghatározni. E 122 esztendőben 40-szer volt oly enyhe január és február, mint 1898-ban és a tavasz—nyár úgy alakult ki, hogy 13 évben volt 1—2 hónapos túlenyhe idő, 9 évben 3 hónapos, 18 évben 4 hónapos olyan. Ebből azonban biztos prognosztikont megállapítani nem lehetett. 1873—1897 között pedig 1 tél volt enyhe, 1886—1896 között 11 kemény, 1886—1897 között 8 tavasz volt hideg, de a nyarak normálisak; miből azt következteti, hogy forró nyarak várhatók. A legutóbbi 25 márcziusból 15 volt meleg, sőt a legutóbbi 6 túlmeleg, ebből 1898-ikét esősnek jósolta. Az utolsó 3 április hidegségéből az 1898-ikire meleget következtet, míg kellemesebb időt vár májusra, mert az a hónap 1891. óta a normálist nem lépte túl. A június szép volt 1897-ben, de 1890—1896 között nagyon hüvös. A július csak 1894. és 1895-ben volt közepes melegségű. Az augusztus 1883—1897 között csak 2-szer volt forró (1890. 1892.). Forró nyár nem volt 1881. óta. Ezekből azt következtette, hogy az 1898-iki tavasz első fele hideg lesz, azután melegszik föl és követi majd forró nyár.

Nem a vakhiszeműséghez szól az időjósolás azon észszerű alakja, mely ma nagy területekről gyűjti össze a barométer és hőmérő állás adatait és azokból állít össze következtetés útján valószínűen beérkezhető időt. Ez ritkán esal, de az emberek többsége részéről osztatlan tetszést nem igen bir nyerni, mert hiányzik belőle, a mit az ember szíven nagyon szeret, a szélhámosság lebilincselő varázsa. Azt esodálja az okos, a mit megértett, a gyöngye elméjű ellenben azt, a mit föl nem foghat.

Soká főmarad mégis hitele a komáromi kis kalendáriumnak, mely a régi lösei formában nyomtatódott ebben az esztendőben és kapható a hetivásári ponyván. Ennek időjósolatai a 100 esztendősi kalendáriom sugalmazása után szólnak és nem felejtik jelezni azt sem, melyik az év uralkodó planetája. A műveltebb osztályok számára kiállított naptárak időjósolatai hitele támogatására Herschel angol csillagvizsgáló tiszteletre méltó nevét hozzák forgalomba és kivált 1866 óta majd minden május derekára egy kis fagyot is jósolnak. A mi ha bekövetkezik, nő a hitele a naptárnak; ha nem teljesül, hála legyen az Istennek, elmúlt a baj, de senkinek eszébe nem jut, hogy a naptárt hazugságban marasztalja.

Franciaországban a belga Laensberg Mathieu almanachjai 1636 óta a legeggyűbb jövendöléseket teszik közzé és még ma is virágzik az a vállalat. Az 1774-ik évre szóló jóslatok között az is volt, hogy a Venus bolygó állása szerint egy nagy kegyben álló hölgy lejárta a szerepét áprilisban. Himlós lett e hónapban XV. Lajos francia király és miatta elbocsátották madame Dubarryt Versaillesből. Ez az esemény Laensberg almanachja javára óriási hitelökévé nőtt föl. — holott mióta a világ áll, sokszor megtörtént már, hogy nagy kegyben álló hölgyek szerepének esútságos végét vetett a törvényes feleség.

Jól ismerte I. Frigyes porosz király az emberi természetet; miért is midőn az általa 1707-ben alapított királyi akadémiának nagy jóvedelmet akart biztosítani, naptárak előírását engedelmével ruházta föl, — és ugyan a berlini akadémia fő bevételi forrását képezte almanachjainak kiadása mindaddig, míg találmora gyártott, minden alapot nélkülöző időjárás jövendölésekben bővelkedett.

Midőn azonban szegyéleni kezdte egyik előkelő akadémikus a tudóstársaság czége alatt üzött charitátusát, és azt indítványozta, hogy vak jóslatok helyett biztos, világos időjárás ismereteket terjesszen inkább a közönség körében az almanach: annyira megosapant az akadémia évkönyvének a keletudósége, hogy vissza kellett az előbbi irányhoz térni. — holott az így fölaltalt jövendölésekben épen azok hittek legkevesebbet, a kik furtkafaragtak.

Szereti az emberszív a titokszert, a minék okos alapja nincsen; szereti, ha idegei izgatják. Kész a dolgok körül sokszor elengedni magát az igazságot, csak hogy az, a mit eléje tárnak, szokatlan, új és csattanós legyen.

Hanusz István.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Mutáció.** A kegyes-tanítórend főkorányának intézkedése folytán, a helybeli r. kath. főgimnázium tanári testületében az 1898—99-ik tanévre a következő változások történtek: *Janny László*, ki 15 éven át tanított Kecskeméten, Kolozsvárra helyeztetett át gimn. tanárnak és a Calasantinumi növendékek lelki igazgatójának. *Molnár Pál* Sátoralja-Ujhelybe helyeztetett házfőnöknök és gimn. igazgatónak. *Bartek Lajos* szintén Sátoralja-Ujhelybe gimn. tanárnak. *Salánky István* Rózsashegyre, *Zentay József* Lévára helyeztettek tanárnak. Helyeiket elfoglalják: *Járvas Mihály* Nagy-Kanizsáról, *Sarang József* Temesvárról, *Récsey Ede* és *Király Lajos* Vácáról és *Simon Gyula* a bpesti tud. egyetemről.

— **Kinevezés.** A magyar kir. igazságügy miniszter *Fehér József* helybeli kir. adóhivatali adótitstet, a Nagy-Kanizsai kir. törvénytörvényes aljegyzővé kinevezte. Gratulálunk!

— **Lóverseny.** A cs. és kir. Jász-kun 13. számú huszárezred tisztikara által rendezett lóverseny tegnap délután tartatott az a Körösi- és Szolnoki-utak közti katonai gyakorló-téren, melyet nagyszámú közönség nézett végig, gyönyörködve a futamok változatossága és érdekfeszítő voltában. A versenyek lefolyásáról jövő számunkban többet.

— **Halálozás.** Következő gyászjelentést vettük Nagy-Körösről: *Kúpai Kovács Mária* férjével *Somogyi Károly*lyal; ifj. *Kúpai Kovács Zsigmond* nevével *Beretvás Ilonával*, valamint unokái: *Somogyi Mariska*, *Emma* és *Károly*; *Kúpai Kovács Ilona* és *Edith*; az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik a felejtethetlen jó apa, após, nagypapa és rokonnak tekintetes idősb *Kúpai Kovács Zsigmond* úrnak f. évi július hó 25 én délután 4 1/2 órakor, éle tének 59-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó évi július hó 28-án délelőtt 10 órakor fognak az ev. reform. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tetetni. Nagy-Köröson, 1898. évi július 25. Áldás és béke emlékeztető!

— **Emlékeztető.** A Kecskeméti Polgári Dalkör és a Kecskeméti Ipartestület 1898. július 31-én, azaz ma, vasárnap, tartja meg a városi műkertben a Dalkörnek az aradi országos dalünnepélyen való részvétel költségei fedezésére táncvizsgálommal egybekötött Hangversenyt. — a lapunk mult számában is közölt érdekes műsorral. — A hangverseny kezdete pontban 6 órakor.

— **Meghívó.** Az 1898. augusztus hó 20-án, azaz Szent-István napján tartandó népiünnepély tárgyában a rendezőbizottság tagjait, folyó hó 31-én. d. e. 10 órakor a Népkör helyiségében tartandó gyűlésre tisztelettel meghívja. Kecskemét, 1898. július hó.

az Elnökség.

— **Országos vásár.** Az úgynevezett Lőrincznapj országos vásár augusztus hó 7. és 8-ik napján tartatik meg városunkban.

— **Kecskemét th. város teljes czimtára** már elérte a második kiadást. Azelőtt szerkesztette Domján József s kiadta Fekete Mihály 1895-ben; azonban ezen idő óta városunkban annyi változás történt, hogy e munka már nem felelt meg az igényeknek, ép azért kellett azt javítani, a mit igen ügyesen Fekete Mihály könyvkereskedő, az első mű kiadója vitt véghez s egyúttal kiterjeszkedve felvette művébe a 20 holdas kis-gazdákat is. A mű tartalmasságánál fogva teljesen megfelel az igényeknek s a közönség nagy szolgálatára válik, mert ha valamelyik ügyvéd, orvos, hivatalnok, iparos vagy kereskedő lak-helyét akarja megtudni, nem kell hetszámra járkalni azután, hanem előveszi e kis könyvecskét s egy bepillantásra megtalálja azt a mit keresett. A könyvecskében meg van a város térképe is, a melyen igen ügyesen fel vannak tüntetve a középületek, szóval oly fontos munka ez, a melyre minden egyes családnak szüksége van. A mű ára 1 frt 20 kr. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **Ösztöndíjak ipariskolai tanulók részére.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara által, a budapesti m. kir. állami felső ipariskolánál alapított ösztöndíjakra pályázhatnak, a budapesti m. kir. állami felső ipariskola azon tanulói, a kik a budapesti kereskedelmi és iparkamara területén (Budapest székesfőváros, Pest Pilis-Solt-Kis-Kún-megye, Kecskemét t. h. j. f. város, Fejér-megye és Székes-Fehérvár sz. kir. város) születtek, vagy illetőséggel bírnak Pályázhatnak továbbá ugyanitt született vagy illetőséggel bíró olyan tanulók és iparosgedek, a kik a jövő iskolai évben a budapesti m. kir. állami felső ipariskolába akarnak lépni s a nevezett intézetbe való felvételi feltételeinek megfelelnek. A budapesti m. k. állami felső ipariskolában, — melynek négy szakosztálya van, u. m. gépészeti, vegyészeti, fém-, vasipari és faipari, — felvétetnek a 15. életévét betöltött tanulók a) a kik a polgári iskola, gimnázium, vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek a magyar nyelvtanból a számtanból és algebrából s a mértanból és mértani rajzból; b) a kik az ipari szakiskolák második évfolyamát jeles eredménnyel végezték; c) iparosgedek és mindazok, kik a megjelölt tantárgyakból a felvételi vizsgálatnál kellő készültséget tanúsítanak. A vegyészeti, fém-, vasipari és a faipari szakosztályba a tanonciskola harmadik osztályát jó sikerrel végzett iparosgedek is felvétetnek rendkívüli tanulónak. Általában megkívánatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoport valamelyik iparágában már előre gyakorlatot szerzett s legalább is azon két havi nyári szünidő alatt, a mely után az ipariskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen s ezt az iparhatóság által hitelesített bizonyítvánnyal igazolja. Az iskolai és gyakorlati bizonyítványokkal felszerelt folyamodások f. évi augusztus hó 10-éig a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnökségéhez nyújthatók be. Az intézet végbizonyítványa egy évi gyakorlati működés igazolása mellett jogot ad a tanulónak a szakjok körébe tartozó képesítéshez kötött iparágak üzésére. Azon tanulók, kik valamely középiskola négy alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe s itt három évi tanulmányot sikeresen elvégzik, a katonai szolgálatnál egyévi önkéntesség kedvezményében részesülnek.

— **Felhívás a szülőkhöz!** Azon szülőknél, kik a mai iskolai tantervnek megfelelőleg fiaikat a német nyelv elsajátítása végett Szepességre öhajtanák adni, tanácsoljuk nekik első sorban Podolin felkeresni, hol a kegyesrendiek vezetése alatt róm. kath. gimnázium van. E mellett: 1. A lakosság Podolinban kizárólag német ajku s a német nyelvet csakis ily helyen sajátíthatja el a gyermek. 2. A podolini gimnázium négy osztályában a tanulói fűjság száma alig haladja meg a 100-at s így annak már kisebb számánál fogva is a tanári kar mind erkölcsi, mind előmeneteli tekintetben nagyobb felügyeletet gyakorolhat.

3. A havonkénti teljes ellátás 12 frttól 25 frtba kerül; a lakások már a kárpáti levegőnél fogva is egészségesek, az élelmezés pedig a fizetéshez képest kitűnő; s hogy a gyermekek tisztán járjanak, arra a tanári kar a városi előjárásággal felügyel. 4. Az utazás Podolinig igen könnyű és olcsó, miután vasuti állomás helyben van (a Kassadorbéri vasut poprád podolini szárnyvonala). 5. Az algimnáziumnak főgimnáziummá való kiegészítésére már megtették a lépések, mely azon előnnyel jár, hogy a tanulók helyben végezhetik el gimnáziumi tanulmányaikat. Különben minden felvilágosítással készséggel szolgál Lippézy Vilmos városi főbíró.

— **M. kir. állami felső ipariskola az építő ipar számára.** A budapesti m. kir. állami felső ipariskola szakosztályai közül az építészeti szakosztály s az ugyanebben az intézetben szervezett építő-ipari téli tanfolyam kiválik a VII. kerületben, a Damjanich-utca 28/b sz. a. f. évi szeptember 1-től kezdve önálló intézetet képez mint m. kir. állami felső (építő) ipariskola. Az intézet rendes szakosztálya f. évi szeptember 1-én, az építő-ipari téli tanfolyam pedig, mint a megelőző években, november hó 3-dikán nyílik meg. Az intézet rendes szakosztályába tanulók felvétetnek olyan, a 15. életévét betöltött ifjak, a, kik a polgári iskola, gimnázium vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek a magyar nyelvből, a számtanból és algebrából a mértanból és mértani rajzból és az építő ipar terén legalább egy isk. évi szünidőn át gyakorlatilag foglalkoztak; — b, az építő-ipari szakiskolák első két évfolyamát jeles sikerrel végzett tanulók, ha korbeli akadály nem forog fenn; — c, építő iparosgedek, a kik a négy középiskolai osztályának megfelelő képzettséggel bírnak s a felvételi vizsgálatot jó sikerrel kiállják. A felvételre szeptember hó 1-től 5-ig lehet személyesen jelentkezni; folyamodások beküldése ezáltal, mert senkit sem lehet előre bejegyezni. A jelentkezés alkalmával következő iratok szükségesek: 1. keresztlevél, vagy születési bizonyítvány, 2. a bevégzett közép isk. osztályokról szóló bizonyítványok, 3., hivatalosan hitelesített gyakorlati bizonyítvány, 4. orvosi és himlő-oltási bizonyítvány. Az iskolára vonatkozólag augusztus hó végéig a m. kir. állami felső ipariskola (Budapest, VIII. Népzház-utca 8. sz.) igazgatósága ad felvilágosítást; minden tudakozó levél ide czimzendő.

— **Végzetes vétkes gondatlanságok.** Hogy mennyi áldozatot követel a szülők vétkes gondatlansága kisedeik nevelése illetve hiányos felügyelete miatt, igazán elszomorító. Nap-nap után jelentenek marólóg-mérgezést a hatóságnál; a szülők még sem okólnak rajta. Ime most ismét 2 gyermek esett áldozatul a szülők gondatlanságának. Az első Halász Jánosnak hasonló 18 hónapos fiacskája, kinek anyja mosással foglalkozván, a marólógos poharat a gyermek közelében hagyta, melyből a szerencsétlen gyermek annyit ivott, hogy 2 nap alatt iszonyú kínok között halt meg. — A második eset már egész másképen történt. Baranyi János asztalos iparos több üveget kapott ajándékba Bárány Alajosné koromárosnőtől, mely üvegekben többféle italmaradék volt. Baranyiné az üvegeket egy könnyen hozzáférhető helyre rakta, nem gondolva arra, hogy azok mérges anyagot tartalmazhatnak, így jutott azokhoz a 2 1/2 éves János nevű kisfia, ki épen egy olyan üveget vett ki a többi közül, melyben meglehetősen mennyiségű marólóg volt, a gyermek szomjas lévén, mohné ürtette ki annak tartalmát, minek következtében ez is az előbbi sorsára jutva, e hó 26-án meghalt. A gyermekeket törvénytelenül felboncolták, a véletlen ellen pedig fenti ezimen megindították a bíróságnál az eljárást. Ideje volna már, hogy a hatóság, a zsiros-izédek forgalomba hozatalára korlátozó intézkedések megtétele végett a kellő lépéseket tegye. Ha a vitriol, sósav s más ártalmas szereknek árulása körül bizonyos szabályokat köteles a kereskedő betartani, miért ne lehetne azt a zsiros szódára, mint közveszélyes árucikkre kiterjesztani. Bizony sok halálozásnak és még több súlyos sérülésnek vétetnek eleje az által, ha

a zsiros-szóda elárúsítása korlátozva volna. Elvárjuk a közegészségügyi hatóságtól, hogy e tekintetben a lépéseket mihamarabb megfogja tenni.

— **Gabona-égés.** Somodi János V. tized 36. sz. a. lakos gazdálkodának Talfája 100. sz. a. tanánybirtokán f. évi július hó 25-én este 10 óra tájt csépeletlen gabona rakományi kigyúltak s elégett. Elegett 225 esomó roz, 35 esomó tisztabúza és 200 esomó árpa ezenkívül az ott lakó tanásnak 7 esomó rozbúzája. A tűz keletkezési oka kipuhatható nem volt. A tulajdonos kára részben megtérül, mivel a gabona biztosítva volt.

— **Tűz volt f. évi július hó 26-ik napján** városunkban, mikor is a 7. tized 175. számú özv. Barát Ferencznek tulajdonát képező ház rozsz nádasteteje gyulladt ki reggeli 6 óra 45 perczkor és 2/3-ad részben elégett; 1/3-ad részben a gyorsan érkezett tűzörség által a tető elvágatván, megmentetett. A ház biztosítva volt, a tulajdonos kára megtérül. A tűz keletkezési oka kipuhatható nem volt.

— **Betörés.** Folyó hó 25—26-ka közti éjjel a 4. tized 404. számú Turkevi Mihály tulajdonát képező házhoz, az útezi ablak kibontása után ismeretlen tettesek behatoltak s onnan 18 vánkost, 5 derekaljat, 1 dunyhát, 1 selyem gyöngendőt és 1 ternő-kendőt több darab házi szappant ismeretlen tettesek eltolvajoltak. A vakmerő betörők ügylátszik, hogy munkájukban megzavartattak, mivel a a szobában levő harmadik ágyat s a szekrényeket érintetlenül hagyták. A rendőrség kézrekerítésre messzenem intézkedéseket tett. A károsult tulajdonos lakásán a tett elkövetése idején senki nem volt odahaza.

— **Óra-lopás.** Pataki István 1. tized 177. sz. a. lakos kocsis-cseléd lakásáról, folyó hó 28-án viradóra ismeretlen tettes a nyitva felejtett ajtón át behatolt s onnan egy ezüst-órát lánczezel és egy tajtpipát elemelt, nyomozták.

— **Külföldi rézgálic.** Feltűnő az, hogy mily óriás mennyiségű külföldi rézgálic kerül be utóbbi években az országba; e tekintetben is legnagyobb konkurensünk Amerika, Fiumén keresztül igen silány minőségben, a honnattöbbsnyire szállítják azt hozzánk. Nevezetes azután az is, hogy milyen drága áron jut ehhez a silány minőségű áruhoz a gazdaközönség, különösen abban az esetben, ha kicsinyben, kereskedőknél szerzi azt be. Nem lehet e tekintetben a szövetkezést elég melegen ajánlani; vagy az illető gazdasági egyesületek, vagy egyes községek szőlős gazdasí együttesen, direkt a gyárból fedezzék szükségleteiket s ily módon nemcsak jobb minőségű árut kapnak, de legfeljebb féláron szerezhetik be szükségleteiket.

— **Szibériai búza.** A magas búzaárak lehetségesé tesszik azt, hogy oly országokból is vidékekről szállítsanak ide hozzánk búzát, a mely országok a jelenleginél alacsonyabb árak mellett velünk semmiként sem konkurálnának. Így legujjabbán a szibériai búza is útát talált ide s nevezetesen a szomszédos Ausztriában már javában örlik is. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy a szibériai búzát az osztrák határig vasúton szállítják s hogy a szállítási költség öt rubelt tesz ki mázsánként, továbbá, hogy a fuvar az osztrák határtól a rendelési helyig még mindég egy forintot tesz ki, hogy a vát is másfél aranyforintra rug. könnyen átlátható, hogy a szibériai búza nem veszedelmes konkurensa a mi búzáknak.

— **Az amerikai zsir** hova-tovább komolyabb konkurensévé kezd válni Európá, különösen pedig Magyarország ssertésenyésztésének; 1897-ben pl. csupán Magyarországra 350 vagon amerikai zsir hozzatott be, kivitelnél ellenben 50,000 métermázssal csapatt meg. Nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy anersztés-vész nagymérvű pusztítása is lényegesen hozzájárult e körülményhez. Legnevezetesebb azonban a dologban az, hogy az amerikaiól bekerülő zsir nem kizárólag ssertésekből származik, de előttünk teljesen ösmeretlen anyagból, ösmeretlen úton-módon készül. Már pedig olyasmát nem jó fogyasztani, a minek származása előttünk ösmeretlen, azért is a menyenyire csak lehetséges, óvakodjunk az amerikai zsirtól.

CSARNOK

ILONKÁHOZ!*

I.

Bejártam én csaknem a félvilágot,
Szívem sok kiút, sok gyötrelmet kiállott,
Sokszor esalt meg a remény.
Azt is hittem minden csalódás után,
Uj veszteség többé nem várhat reám,
E hálátlan földtekén.

Szárnyára vett, a magasba röpített
Hír, dicsőség. A világ dicsőített,
Mint hatalmát, mint nagyságát.
De aztán szeszélye megváltozva,
A magasból sárba, vagy hitvány porba,
Ledobott . . . megtapodott.

Bálványa is volt szívemnek nem egy lány,
De mindannyi hitezőként és csalfán
Megsebezte szívemet.
Késérű kín, égő, gyötörő fájdalom,
Majd véget vet nektek az a sirhalom,
Szívem ott megpihenhet.

Le is mondtam az ég alatt mindenről,
Ifjú szívvel, hitről és szerelemről,
Mint hithű remete.
De jött egy leány, szép szeme sugáritól,
Szívem dobbant és a láng újra kigyúlt,
Lelkem igaz szerelme.

E leány te vagy, örök igaz szerelmem
Isten adott téged oly hűn szeretnem,
Mint senkit e világon.
Megmentettél . . . szívemet, mely kiégett,
Megihletéd s tieddel elcsérélted,
Oh, az Isten megáldjon.

Szemed tüze dicsőségre ösztönözött
Ajkad csókja szent ihletet kölcsönözött,
S újra hiszek, remélek.
Oh e csókban minő bájital vala!
Mi nem tudjuk — Isten megmondhatója,
Erő, varázsos tűz, lélek?!

Édes lányka eper-piros ajakad,
Melyen bü-báj, mennyei nektár fakadt,
Össze-vissza csókolom.
Oh édes percz szállj le közénk! szállj alá,
Hogy csüngjön még sokszor-sokszor és soká,
Eperajak ajkamon.

II.

Szép vagy lányka, angyali szép,
Bájos arczod, éjfélszemed —
S a szép mosolygó, szűz ajkad, óh!
Mondd óh! mondd, ki adta neked?

Köztünk te nem születted,
Hisz annyi bájít föld nem ad,
Égi lények szép társa vagy,
Az ég s a menny a te hazád.

Onnan jöttél bájaiddal,
Onnan hoztad öztermeted,
Melynél szebbet, hódítóbbat,
Phidias sem teremthetett.

S óh én láttam szemed, arczod,
Láttam ajkad bűv mosolyát,
S hidd el leányka, nyugalmasamat
Mindörökké elrabolád.

Bárhon valék, mindenütt csak
Szende arczod állt előttem,
Mindenütt csak bájid láttam, —
Szép leányka, rabod lettem.

Szeretlek, óh' szeretlek én,
Oly tisztán és oly igazán,
Mint csak férfi szeretni tud,
Ifjú kora szép tavaszán.

Szerelmed lesz őrangyalom,
Hidd el, éltem rögös útján,
Ez ad enyhet, vigasztalást,
Ha sorscsapás érne talán.

Szerelmedért mindenemet,
Éltemet is feláldozom,
Csak elhaló tekintetem,
Hadd pihenjen szép arczodon.

Luria Lajos.

Néprajzi karczolatok Szabadkáról.

A török-hódoltság idejében, mint általában a mai határszéleken, a Bácskában is, — legalább a majdnem kizárólag magyar helynevekből arra következtethetünk, tiszta magyar nép lakta a falvakat és városokat.

A török-hódoltság alatt azonban annak rablásait, kicsapásait és különösen türehtelen adó-rendszerét elviselni nem tudó magyar nép — amennyiben az apró csatározásokban el nem vérzett, lassanként elvonult a vidékről és biztosabb, védtebb lakhely után nézett a felvidékeken.

Az elkelt lakatlanul maradt területeket előzönlötte a török erőszakoskodásokat már megszokott szlávok, mely részint Horvát- és Dalmátországból, részint Szerbia, Bosznia és Hercegovinából vándorolt be.

Igy történt, hogy a világ legjobb buza-termő vidéke csaknem örökre elérhetlen marad épen a magyarnak, mert a mely vidékeket el nem foglalt a 17-ik században beözönlő szlávok, elfoglalta azt József császár, a 18-ik században Németországból telepített németjei számára.

Hála azonban a Magyarok Istenének, ezen idegen nyelvű és nemzetiségű települtek közül a Dalmáciából és Horvátországból bevándorolt kath. vallású ráczok, az u. n. bunyevácok, nemkülönbön a német telepesek, nemcsak hogy bajt nem hoztak soha a balserencse idején, hanem amellet, hogy az idők során nyelvben és érzelmben magyarokká fejlődtek, a magyar haza védelmében mindig elől jártak.

Még talán a németekről sem mondható ez annyira, mint a bunyevácokról, mert ámbár azok Bácskában mindenütt kifogástalan magyar hazafias érzelműek, mint emezek is, mégis ősi hagyományaik, szokásaikat, nemzeti viseletüket és nyelvüket jobban megőrizték, mint a bunyevácok.

Azt ugyan a bunyevácokról sem lehet konstatálni, hogy viseletükben és szokásaiban is teljesen elmagyarosodtak; de konstatálhatni, hogy még ott is, a hol nagyobb tömegekben laknak, mint pld. Szabadkán, a teljes elmagyarosodás útján vannak.

Szokásaikat és viseletüket már csak úgy szólván a tradícióért gyakorolják, azok legnagyobb részét azonban a mai bunyevácok már csak az öregek elbeszéléséből ismerik. Magyarul ma már még azon fiatal, a férfikorban levő bunyevácok is beszélnék, kik egész életüket a városon kívül, tanyán töltötték.

Ez azonban természetesen nem zárja ki azt, hogy ezen, még ezideig is fennmaradt bunyevác népszokásokból egyik-másik eléggé érdekes legyen a leírásra. Sőt ellenkezőleg, érdekesnek és érdekesnek tartom egyik-má-

sik szokásuknak leírását már csak azért is, mivel a közelmúlt tapasztalatai alapján azt is mondatnám; *egyetlen szláv eredetű népe a hazának, mely nemcsak hogy nem új nemzeti-ségi politikát és nem törekszik a többi szlávok örült fantáziája, a nagy szláv-egység felé, hanem a míg magát magyarnak vallja, addig, s ez jellemző, az akkori nehéz viszonyok között magyarul meg nem tanult vének azt mondják: mi a mi magyar nyelvünket bunyeváczul beszéljük!*

Általában a bunyevác szelid és józan, szorgalmas és jó munkás, erkölcei tiszták, természete csendes de a jogtalanságot nem tűri s kész a legnagyobb áldozatot meghozni a vele elkövetett méltatlanság megtorlására. A statisztikai kimutatások szerint a bunyevác minden népfaj között a legszálasabb, arányos természetű és testi szépséggel bőven megáldott. Igényei nincsenek s a lehető legkevesebbel is beéri, azonban a fényűzést szereti. A fényűzés és a vagyonszerzés ügy-szólván egyedüli vágya életének. Ezt t. i. úgy kell érteni, hogy a vagyont a férfi szerzi, a fényt pedig az asszony űzi. Nem ritka látvány „Úrnapiján” Szabadkán, hogy egy-egy fiatal bunyevác-menyecske (a ki természetesen szép is) 1000 frt értékű ruhát hord magán. A bunyevác menyecskék ruházata ugyanis a legnehezebb és legdrágább aranyalvóttört selymekből és a legfinomabb bársonyoltból szokott összekonbimálva lenni.

Családi élete a bunyevácoknak csendes és boldog. A férfi már 12 éves korától megfeszített szorgalommal dolgozik, akár tudományos pályára lép, akár parasztnak készül. Az asszony házias, mulatságon nem töri a fejét, férjénél, kit „csovik” = ember-nek nevez, nem kevesebb szorgalommal és munkássággal törekszik arra, hogy utódainak átadja s ha lehet szaporítsa azt, amit apától öröklül kapott.

A családi élet a vagyonosabb bunyevácoknál lényegében a régi házközösségi rendszerre van úgyszólván még ma is alapítva.

A ház feje az apa, vagy nagypapa s nem ritkán az úkapa, szóval a házban a legidősebb.

Ennek akarata szerint mozog az egész ház, a házfő vagy családfő (a „Dida”) rendelkezik s a családtagok azt végrehajtják.

Politikai meggyőződése a bunyevácoknak határozott ugyan és elég állandó, mindazon által abban személyi kultuszt űz.

Azt tartja: úgy is, minden út Rómába vezet*, tehát azt követi, a kit szeret s így Bajmokon Budanovits-párti (Budanovits Bajmokon községi jegyző), Szabadkán Mamuzsits Lázár-párti s így tovább.

Néppárti bunyevác is akad ugyan, de kevés, mert a „nyitrai főherceg” bácskai megbízottai arról győződötték meg a bunyevácokat, hogy a „mézes madzag végig madzag, de nem végig mézes”.

Igen vallásos nép a bunyevác, de nem türelmetlen. Fiait ha csak lehet, szereti papnak nevelni, mert a pap szerinte mindenk között a legokosabb.

S mégis a legközelebb mult képviselő-választáson ifj. b. Vojnich Sándor szabadelvű képviselő 848 szavazat többséggel győzte le Mamuzich Mátyás prépost plébános néppárti jelöltet, ami egyébként nem is csoda, mert a fiatal szabadkai patricius, Vojnich Sándor képviselő rokonszenves fellépése és a bunyevácoknak Mamuzich Lázár iránti bámulatos ragaszkodása nagyobb ellenféllel megküzdhetett volna.

* Szerzőnek legközelebb megjelenő verskötetéből.

Érdekes a szabadkai politikai életre, hogy a bunyevácok Mamuzich Lázár polgármestert „Csicsának” = „apánk” hívják, de még érdekesebb és érdemesebb ez nemzeti-ségi szempontból, mert amig egyrészt a szabadkai mintegy 40000 bunyevác magyarosodása kizárólagosan Mamuzich Lázár polgármester kezében van letéve, addig másrészt ő ezen hazafiás kötelességének minden erejével meg is felel.

De hogy újra visszatérjek oda, a honnan ezélemtől eltávozva — kitértem, újból felveszem a bunyevácok ismertetésének fonalát.

Természetesen le kell mondanom arról, hogy ezúttal mindenre kiterjeszkedjem, amit rólok tudok, mégis azt hiszem, hogy elég érdekes lesznek ezúttal visszavezetem az olvasót azon forráshoz, melyből minden népnek az élete kel: a házassághoz.

A bunyevác legény rendszerint 16—18 éves korában házasodik és magánál 2—3 évvel idősebb leányt vesz feleségül.

Az öreg bunyevácok t. i. azt tartják: jobb ha az asszony egy kicsit okosabb.

Mintha bizony az asszonyok nem lennének így is okosabbak, mint kellene!

Szóval a bunyevác legények („Momák”) 16—18 éves korukban házasodnak s úgy, — mert a házasságnak is megvan a maga előkészítő tanfolyama, — 14—15 éves korukban elkezdnek „Diván”-ra járni. A „Diván” szó szerinti értelmében pamlagot jelent ugyan, de azért a fiatal bunyevác házasulandók az átvitt értelemben való „Divánra”, azaz közönséges délutáni találkozókra járnak, hol a hozzájuk való leányokkal találkozá, zene mellett táncszólnak.

Ezen délutáni találkozók körülbelül megfelelnek a mai „Zsúr”-oknak azon különbséggel, hogy ott kiki a saját kedvére mulat és senki sem pletykázik.

A „Divánon” (délutáni összejöveteleken) kezdődik tehát a bunyevác házasság története, a mely történet rendszerint olyan, mint a néppárti program, t. i. végig madzag, de nem végig mézes.

Két három évi ismeretség után, (tüzes vértüknél rövidebb az esztendő) ha a szabadkai hadügyminiszter, dr. Gyorgyevits Szvedoje katonaiügyi tanácsnok és a két ballábú tisztí főorvos dr. Kertész Sándor is így akarják, egy kivételes nőszülési engedéllyel megtörténik az érdekes házasság, melyről írni óhajtok.

Annak előre bocsájtásával, hogy egy bunyevác lakodalomhoz is ugyanazon lényeges kellékek szükségesek, amelyek nélkül egyéb lakodalom sem szokott lefolyni, t. i. egy vőlegény és egy menyasszony: megjegyzem, hogy a bunyevácoknál is a házassági aktus bizonyos formákhoz van kötve. Így elsősorban a *kéretéshez* és az *eljegyzéshez*.

A *leánykérés* úgy történik, hogy a legény szülei, — akik ámbár a leánnyal már rég tisztában vannak, — két vén asszonyt bízunk meg a puhatóldozással és egy üveg pálinkát („Rakia”) küldenek egy szép új kendővel letakarva a leányos házhoz. (A gyengébbek kedvéért megsúgom, miszerint nem azért megy két vén asszony, hogy az egyik a pálinkát az úton meg ne igya, hanem azért, mert az úgy szokás.)

A leányos háznál azután, mikor már a „Rakia” elhelyezték az ünneplő szoba asztalán, beszélnek mindenről, csak a leányról és legényről nem.

Ezen küldetésre tehát már csak azért is vén asszonyokat választanak, mert ez természetüknek leginkább megfelel.

Mikor azután a követek letárgyalták az összes szomszédok ügyes-bajos dolgait, eltávoznak és két hét múltán újra megjelennek, mikor is, hasonló barátságos beszélgetés után, újra magukkal viszik a még mindig letakart pálinkás üveget.

Ha most már az üveg üres, az a „boldogító igen”-t; a tele üveg pedig egy rideg „nem”-et jelent.

Praktikus nép a bunyevác! A házasságot háborúnak tartja s az eljegyzést úgy végzi el, a hogy minálunk egy becsületbeli affért szokás elintézni.

Nevezetesen, a „Rakia” után a vőlegény és menyasszonynak az esküvő napjáig nem szabad táldokozni.

Csak megbizottaik értekeznek egymással. Mi az oka ezen különös szokásnak, azt nem tudom, de azt hiszem, hogy a vőlegényt akarják vele kimélni.

Elég ideje marad a vőlegénynek anélkül is a felesége kuklipredikációit hallgatni!

Az esketés alkalmával az ügynevezett lakodalmat úgy a vőlegény, mint a menyasszony szülei egyformán tartják, t. i. mindkét háznak meg vannak a maga vendégei és külön-külön mulatnak a saját házuknál.

(Folytatása következik.)

Vasuti menetrend.

Érvényes 1898

május 1-től.

Budapest—Szeged.

Kecskemétről Budapestre			Budapestről Kecskemétre		
Vonat	Indulás	Érk.	Vonat	Indulás	Érk.
Sz. v.	hajnal	3.47 7.15	Gy. v.	reggel	8.15 10.08
Sz. v.	reggel	— —	Sz. v.	reggel	8.30 11.29
Sz. v.	reggel	7.25 11.05	Gy. v.	d. u.	2.30 4.24
Gy. v.	dél	11.33 1.25	Sz. v.	d. u.	4.25 7.36
Sz. v.	d. u.	3.40 6.50	Sz. v.	este	7.00 10.28
Gy. v.	d. u.	5.48 7.40	Sz. v.	éjjel	10.35 1.56

Kecskemétről Szegedre			Szegedről Kecskemétre		
Sz. v.	hajnal	5.05 7.42	Sz. v.	éjjel	1.01 3.32
Gy. v.	d. e.	10.09 11.40	Sz. v.	hajnal	4.50 7.23
Sz. v.	d. e.	11.37 1.47	Gy. v.	d. e.	10.00 11.31
Gy. v.	d. u.	4.26 5.53	Sz. v.	d. u.	1.14 3.30
Sz. v.	este	7.38 10.15	Gy. v.	d. u.	4.12 5.46
Sz. v.	éjjel	10.37 1.00	Sz. v.	d. u.	5.20 8.16
Sz. v.	éjjel	2.02 4.20			

Czegledről Kecskemétre

Sz. v. hajnal 6.35 8.30

Kecskemét—Fülöpszállás.

Vegyesvonal			Vegyesvonal		
d. e.	este	ind.	érek.	reggel	délután
12.10	8.—	ind.	Kecskemét	7.—	7.15
12.23	8.09		Kecskemét a. p. u.	6.52	7.05
12.37	8.19		Bállászó	6.42	6.58
12.57	8.32		Helvétia	6.30	6.39
1.10	8.41		Köncsög	6.20	6.28
1.26	8.52		Kerekegyháza	6.09	6.15
1.54	9.13		Agasegyháza	5.56	6.—
2.52	9.37		Izsák	5.25	5.26
3.05	9.48		Uzovics	5.12	5.12
3.13	9.54		Fülöpszáll. kitérő	5.05	5.04
3.20	10.—	érek.	Fülöpszállás	4.58	4.57

Kecskemét—Tisza-Ugh.

Vegyesvonal			Vegyesvonal		
d. e.	este	ind.	érek.	hajnal	d. u.
10.15	7.50	ind.	Kecskemét	4.54	7.10
10.22	7.57		Mükert	4.48	7.04
10.39	8.14		Urrét	4.36	6.52
10.45	8.20		Kisfai	4.24	6.40
11.04	8.39		Kohári-Szt.-Lőrincz	4.15	6.31
11.33	9.08		Szikra-Alpár	3.46	6.02
11.50	9.25		Tisza-Ugh	3.34	5.51
11.58	9.33	érek.	Tisza-ughi rév	3.20	5.35

Felelős szerkesztő:

Iő. TÓTH ISTVAN.

Szerkesztőtárs:

DR. NAGY MIHALY.

Laptulajdonos:

A KECSKEMÉTI SZABADELVŐ PÁRT.

Kiadó:

TÓTH LÁSZLÓ.

NYILT-TÉR.

E rovatban közlöttékért nem felelős a szerkesztőség.

Menyasszonyruha selyem 56 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes *Henneberg-selyem* 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. *Privát-fogyasztóknak* postabér- és vámentesen valamint házhoz szállítva. *Minákat postafordultával küldenek. Henneberg G. selyemgyárat (cs. é. k. udvari száll.) Zúrtchben.* Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

Alulírottak a 4-ik tized Gyik-útcza 36. szám. alatt alapjából újonépült, magas, földszintes, minden kényelemmel berendezett háza, mely magában foglal 3 nagy útczai, 1 udvari, 2 elő-, 1 cseléd-, 1 fürdőszobát, 1 fülkét, konyhát, éléskamrát, fűskamrát, pincze és padlással, szép tágas folyosóval, (esetleg egy nagyobb és egy kisebb lakásra osztható,) az udvarban ivóvíz kúttal, folyó évi novembertől kiadó.

Bővebb értesítéssel dr. Kovács Pál, Pataky Imre igazgató-tanárrak, esetleg a tulajdonos Budapest, József-körút 43. sz. I. emelet 9. a. szolgálnak.

118 ?—2

Mády János.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, miszerin tlakásomat és

ügyvédi irodámat

folyó évi augusztus 1-én Budapestben, VIII. ker. Üllői-út 6. sz. házba helyezem át.

Budapest, 1898. július hó.

Dr. Karátsony Antal,

217 3—2

köz- és váltó-ügyvéd.

Ház-eladás.

Egy ház, mely áll 7 szoba, 3 konyha, 4 kamra, 2 pincze, 1 kocsiszinből, kedvező feltételek mellett eladó.

Értekezhetni lehet a tulajdonosnővel, V-ik tized Vadász-útcza 53-ik szám alatt.

194 ?—5

Özv. Belák Jánosné.

A „SANTAL EGGER”

kiváló gyogyerejű készítmény. Feleslegessé teszi a Copiaivát és Cubebát Felülülja pontos és biztos hatásban eső-, hólyag- és vesebántalmaknál a különböző gyártmányok legjobbát. A **Hammels Injektion** egyzetemen használva a legmakacsabb folyásot megszünteti. 1 üveg (40 drb) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges beklüde mellett postán bérmentve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 30 kr., 2 üveg Injektio és 1 üveg Santal Egger bérmentve 1. 379 3 frt 25 kr. 17—11

Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor”-hoz Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható Kecskeméten:

Molnár Pál, Farkas Ignác és Bódogh Ferencz gyógyszerész uraknál.

190.—1898. sz.

Különlégesség:
 poloskák, bolhák, kengyel-
 férgek, molylevek, háziállatokon
 lévő elászlók stb. ellen.

ZACHERLIN

csodálatra méltó a hatása! Megöl mindenféle rovar

meglepő biztossággal és kiirtja a sok férget biztosan és gyorsan, úgy, hogy semmi nyoma sem marad. Azért dicsérik is az egész világon. Milliók és milliók veszik is. Ismertető jele: 1. A lepecsételt üveg. 2. A Zacher név.

113—10—9

Kapható:

Kecskeméten: Harkay József,
 Békéssy Sándor, Katona Zsigmond,
 Bóka Zsigmond, Nyirády László,
 Dávid Bertalan, Pataky György,
 Csolnoky Endre, Schwartz Adolf,
 Cserekyei Imre, Stein Lajos,
 Gyeness S. és Fia, Witz Gusztáv.

Szabadszálláson: Konsitzley György,
 Spitzer Ignácz, Kramer Mór,
 Nerfeld Ferencz, Osztreicher Lipót,
Szolnokon: Balas Testvérek,
 Boros S., Pilzner Adolf,
 Rosenzweig Ede
 urak üzleteiben.

Árverési hirdetemény.

A Kecskeméti Központi Takarékpénztár közhírré teszi, miszerint az elővételi jog gyakorlásának elmulasztása miatt visszamaradt 16 drb 400 korona névértékű részvényét 250 frt, 2 drb 50 frt névértékű harmadrészvényét, illetőleg igazolványt, 84 frt kiküldési ár mellett, a f. évi augusztus hó 15-ik napján d. e. 10 órakor, a hivatalos helyiségben (róm. kath. egyház új bérháza, I. emelet) nyilvános árverésen el fogja adni.

Venni szándékozóknak tartoznak a kiküldési ár 10%-át bánatpénzül készpénzben letenni s vétel után az egész vételért azonnal befizetni.

Kecskeméten, 1898. július 8. napján.

222 2—1

Az Igazgatóság.

Kiadó lakások.

V-ik tized Nagykőrösi-útcza 28. szám alatti házban, az első emeleten egy

két szobás lakás

(a hozzávaló mellékhelyiségekkel), — és ugyanott 2 szoba mellékhelyiségek nélkül, bármely időtől fogva kiadó. Értekezhetoi ugyanott a tulajdonossal. 219 7—2

Hirdetemény.

A Kecskeméti Gőztéglagyár Részvénytársaság tulajdonát képező, a Matkói-úton fekvő Balog János-féle birtokból mintegy 35 holdnyi területű rész, nyilvános árverés útján haszonbérbe kiadatik. Az árverés f. évi augusztus hó 2-án fog a Kecskeméti Népbank helyiségében megtartatni; a haszonbérleti feltételek pedig ugyanezen intézetnél, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kecskemét, 1898. évi július 26-ikán.

221 1—1

Az Igazgatóság.

!!!Uj sör!!!

Van szerencsém a n. é. közönséggel és mélyen tisztelt vevőimmel tudatni, hogy az általam képviselt *Kőbányai Király-sérpőző Részvénytársaság* legújabbán egy új sört hozott forgalomba,

„Maláta-sör“-t.

melyre ezúttal is felhívom a figyelmet, minthogy hazánk legelső szaktekintélyei: dr. Korányi Frigyes és dr. Kety Károly egyetemi tanár urak tanúsítják, hogy e Maláta-sör kellemes ízű, tápláló értékű és az emésztést és vérkeringést élénkítő hatásánál fogva sikeresen használhatónak bizonyult mindazon betegeknek, a kik hosszasan betegségek, vagy nagyobb fokú ideges alkatt folytán elgyengültek.

Kiváló tisztelettel

BLEYER ADOLF.

A KŐBÁNYAI KIRÁLY-SÉRPOZÓ-RESZVÉNYTÁRSASÁG
 120 foraktára 19—9

Nagykőrösi-útcza 22. szám.

a hol mindenkor kellőleg bűtött, legjobb minőségű hordós- és palackos-sör kapható.

➔ Kerékpár-raktár! ➔

Kecskeméten,
 a legjobb gyártmányú kerékpárok

férfiak, nők és gyermekek részére

kaphatók:

Lówy Sománál,

Takarékpénztári-palota.

223—7—1

➔ Kerékpározást tanulni óhajtók üzleti helyiségemben jelentkezni sziveskedjenek. ➔

Javító műhely és kerékpár-felszerelések raktára.

Kényelmes kerékpár-iskola Kisbudai-útcza 229.